

Lovforslag nr. L 50. Fremsat den 28. oktober 1987 af finansministeren (Palle Simonsen)

Forslag

til

Lov om bemyndigelse til optagelse af statslån i udlandet

§ 1

Finansministeren bemyndiges til at optage lån i udlandet til et samlet beløb svarende til 30 mia. kr.

§ 2

Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Bemærkninger

Ved lov nr. 770 af 19. november 1986 fik finansministeren bemyndigelse til at optage lån i udlandet til et samlet beløb på 40 mia. kr. Herudover har finansministeren *bemyndigelse til at optage lån i udlandet* i samme omfang, som der betales afdrag på udenlandske statslån (jfr. lov nr. 132 af 28. marts 1984).

Lånebemyndigelsen nedskrives, efterhånden som der aftales optagelse af nye statslån i udlandet. Ved nedskrivning benyttes Danmarks Nationalbanks kurser på underskrivelsesdagen. I nogle tilfælde etableres ved underskrivelsen af en aftale en ret, men ikke en pligt for staten til at låne visse beløb. Det gjaldt således de bankkreditter, som tidligere udgjorde en væsentlig del af statens udenlandske låntagning. Her har man først nedskrevet lånebemyndigelsen efterhånden som kreditterne hjemtoges, og her benyttedes Danmarks Nationalbanks kurser på hjemtagelsesdagen. Når det gælder de såkaldte »Sovereign Notes« programmer som er etableret i 1985 og 1986, jf. herom nedenfor, har man valgt at nedskrive lånebemyndigelsen med maksimumsbeløbet straks, for at skabe større fleksibilitet i udnyttelsen. Når der forfalder afdrag eller sker førtidige indfrielse på statslån i udlandet, forøges lånebemyndigelsen under benyttelse af afregningskurser, hvilket vil sige den kurs hvortil valutaen er købt.

Når staten opkøber sine egne udestående obligationer af ældre lån, sker der i realiteten førtidige indfrielse ligesåvel som når et lån direkte opsiges og tilbagebetales. Tidligere var sådanne opkøb af beskedent omfang, men udviklingen på kapitalmarkederne har gjort, at det nu hyppigere end før kan betale sig at købe ældre obligationer, fordi man billigere kan udstede nye og mere markedskonforme. Derfor er det finansministeriets hensigt at lægge den nominelle værdi af opkøbte obligationer til lånebemyndigelsen startende med beholdningen opgjort pr. 31. august 1987, jf. bilagstabel 1.

Finansudvalget underrettes efterfølgende om indgåede aftaler om optagelse af udenlandske statslån og får samtidig underretning om størrelsen af restlånebemyndigelsen.

I bemærkningerne til det seneste lovforslag om udenlandsk låntagning blev der redegjort for optagelsen af lån til og med august 1986. Statens udenlandske låntagning og afdrag samt udviklingen i *restlånebemyndigelsen* i perioden 1. januar 1986 til 31. august 1987 fremgår af bilagstabel 1. Baggrunden for at lån og afdrag er medtaget tilbage fra 1. januar 1986 er en beklagelig fejl der tidligere er sket i opgørelsen af afdragene samt periodiseringen heraf i perioden 1. januar – 31. august 1986. Ifølge den tidligere opgørelse var restbemyndigelsen pr. 31. august 1986 8.897 mill. kr. Nu fås 8.959 mill. kr.

Statens hjemtagelse af lån i udlandet udgjorde i 1986 i alt 52 mia. kr. I 1987 er der indtil udgangen af august optaget lån for ialt 24 mia. kr. For 1987 som helhed ventes en bruttolåntagning på ca. 25 mia. kr. Den faldende bruttolåntagning skyldes formindskelsen af betalingsbalanceunderskuddet og den forøgede private nettokapitalimport.

En del af bruttolåntagningen går til dækning af statens førtidsindfrielse af tidligere optagne lån. Baggrunden for førtidsindfrielse er, at der kan optages nye lån til en lavere rente end de gamle. I 1986 androg de førtidige indfrielse 11,6 mia. kr., og i 1987 forventes de at udgøre 7,5 mia. kr. (jfr. tabel 1).

I løbet af 1985–86 er der etableret to såkaldte »Sovereign Note« programmer på hver maksimalt 1 mia. dollar i henholdsvis USA og Europa. På USA programmet har det gennemsnitlige udestående for 1986 været 543 mill. dollar og for første halvår 1987 på ca. 300 mill. dollar. Programmet i Europa er etableret i december 1986 og det gennemsnitlige udestående har siden udstedelsen af de første gældsbeviser i februar 1987 været ca. 100 mill. dollar. Det overvejes at udvide USA-programmet med 1 mia. dollars, således at maksimum ville blive 2 mia. dollars. Baggrunden herfor er at man på fleksibel måde med udnyttelse af disse

programmer, der består af meget korte kreditter med en løbetid fra nogle få dage til et år, kan opfange kortvarige udsving i de private kapitalbevægelser, idet man under programmerne med kort varsel kan optage lån på flere hundrede millioner dollar uden at påvirke renteniveauet, og hurtigt nedbringe gælden, når den ikke mere er nødvendig.

Endvidere har staten en egentlig beredskabskredit på 1 mia. dollar til rådighed. Denne reserve er billig, så længe den ikke udnyttes, men forholdsvis dyr, hvis der trækkes på den, hvilket endnu ikke har været tilfældet.

Programmerne må opfattes som et led i bestræbelserne på at opbygge en betydelig fleksibilitet i valutareserveberedskabet.

Tabel 1. Førtidige indfrielse i 1986 og 1987 af statslån i udlandet.

		Indfriet	Pct. p.a.	Modværdi ¹⁾ mill. kr.
250 mill.	USD 1983/90.....	9/ 1-86	LIBOR+1/4	2.261
10 mia.	JPY 1983/90.....	15/ 2-86	LTPR+1/10	474
43,8 mill.	DEM 1974/89.....	1/ 3-86	9,24	162
50 mill.	GBP 1984/92.....	20/ 4-86	LIBOR+1/4	621
40 mill.	USD 1980/90.....	14/ 5-86	LIBOR+1/4	326
78 mill.	USD 1980/90.....	1/ 6-86	11,75	662
100 mill.	CHF 1980/87.....	4/ 6-86	6,5	447
50 mill.	USD 1978/88.....	12/ 6-86	9,15	413
80 mill.	CHF 1972/87.....	15/ 6-86	5,5	360
80 mill.	CHF 1980/90.....	3/ 7-86	5,75	363
16 mill.	DEM 1969/89.....	1/ 8-86	6,75	60
25 mill.	NLG 1975/90.....	1/ 9-86	9,0	83
12 mia.	JPY 1979/89.....	10/10-86	7,2	598
500 mill.	USD 1983/88.....	15/10-85	LIBOR+0,19	3.736
20 mia.	JPY 1980/92.....	20/11-86	8,5	975
22 mill.	DEM 1972/87.....	1/12-86	6,75	83
I alt førtidsindfrielse i 1986				11.624
12 mia.	JPY 1978/90.....	23/ 1-87	6,7	547
100 mill.	DEM 1979/89.....	1/ 2-87	6,5	378
83 mill.	DEM 1980/92.....	1/ 2-87	8,25	314
150 mill.	CHF 1983/89.....	10/ 2-87	5,75	670
24 mia.	JPY 1978/88.....	15/ 2-87	6,7	1.073
100 mill.	USD 1981/88.....	1/ 4-87	14,0	686
100 mill.	DEM 1980/90.....	1/ 5-87	9,5	376
15 mia.	JPY 1982/92.....	1/ 5-87	8,25	729
10 mia.	JPY 1983/92.....	7/ 7-87	8,6	468
100 mill.	USD 1981/88.....	15/11-87	14,63	703 ²⁾
150 mill.	USD 1983/90.....	14/12-87	PRIME-0,38	1.055 ²⁾
100 mill.	CHF 1981/91.....	22/12-87	7,25	458 ²⁾
I alt førtidsindfrielse i 1987				7.457

¹⁾ Modværdien i dkr. er opgjort i indfrielsesdagkurser.

²⁾ Kurs pr. 31. juli 1987.

Andre offentlige låntageres udenlandske netto-låntagning udgjorde i 1986 3,5 mia. kr. Af dette beløb tegnede hypotekbanken sig for 2,6 mia. kr., mens DONG-koncernens nettolåntagning udgjorde -0,9 mia. kr. Kommuner, elværkers, telefonselskabers m.v. nettolåntagning udgjorde 1,1 mia. kr. og Eksportfinansieringsfondens 0,7 mia. kr. I 1987

forventes ændre offentlige enheders nettolåntagning at udgøre 7,4 mia. kr.

Mens der i 1985 var en privat nettokapitalimport på godt 38 mia. kr. vendte dette i 1986 til en nettokapitaleksport på 16 mia. kr. For 1987 ventes private kapitalbevægelser at resultere i en nettokapitalimport på omkring 20 mia. kr.

Afdrag på den statslige udlandsgæld forventes i 1987 at andrage 11,4 mia. kr., hvoraf 7,9 mia. kr. er førtidige indfrielse og 3,5 mia. kr. ordinære afdrag.

Tabel 2. Betalinger vedrørende statens udenlandske gæld.

Mill. kr.	Rente	Afdrag	Samlet ydelse
1987	3,9	0,7	4,6
1988	8,7	12,3	21,0
1989	7,7	11,9	19,6
1990	6,9	10,9	17,8
1991	6,0	25,1	31,1
1992	4,5	26,4	30,9
1993	3,1	11,5	14,6
1994	2,3	7,3	9,6
1995	1,7	3,6	5,3
1996	1,6	14,5	16,1
1997	0,5	1,3	1,8
1998	0,6	0,8	1,4
1999	0,4	5,3	5,7
2000	0,1	0,1	0,2

Anm.: Renter og afdrag er beregnet af den udestående gæld pr. juli 1987. Valutakurser pr. 31. juli 1987 er benyttet. For variabelt forrentede lån er anvendt en rentesats på 6,52 pct. p.a.

De senere års erfaringer viser, at private kapitalbevægelser kan udvise hurtige og store udsving, hvilket nødvendiggør råderum for betydelig statslig låntagning.

Hertil kommer den påtænkte udvidelse med 1 mia. USD af Sovereign Note programmet i USA, der vil indebære en nedskrivelse af lånebemyndigelsen med maksimumsbeløbet, altså ca. 7 mia. kr., selvom det forventede gennemsnitlige udestående på programmet vil blive et væsentligt lavere beløb.

Endvidere er der planer om at etablere et program i USA, der giver mulighed for inden for et maksimumsbeløb, f.eks. på 500 mill. USD, at udstede mellemfristede værdipapirer i mindre portioner end ved almindelige obligationsemissioner. I givet fald vil lånebemyndigelsen også straks blive nedskrevet med maksimumsbeløbet for et sådant »Medium Term Note« program.

I forbindelse med emission af fastforrentede euro-\$ obligationer har staten i flere tilfælde ind-

gået aftaler om warrants, dvs. salg af rettigheder hvorved indehaveren af rettigheden under visse betingelser kan kræve, at staten udsteder obligationer på nærmere angivne vilkår. Ved optagelse af lån med tilknyttede warrants er lånebemyndigelsen blevet nedskrevet både med det optagne lån og med det lån, som eventuelt kunne blive udstedt, hvis warrants bliver udnyttet. Hvis det bliver mere udbredt med lån med tilknyttede warrants vil lånebemyndigelsen altså kunne blive nedbragt med baggrund i en låntagning, som måske til sin tid ikke vil finde sted. Lånebemyndigelsen vil blive opskrevet med de uudnyttede beløb, når adgangen til at udnytte warrants udløber, men dette varer typisk en årrække.

Med udgangspunkt i usikkerheden vedrørende den private kapitalimport og med baggrund i lånetyper, der medfører nedskrivning i bemyndigelsen uden tilsvarende umiddelbar låntagning af tilsvarende størrelse, findes det ønskeligt at forøge den udenlandske lånebemyndigelse med 30 mia. kr.

Tabel 3. Bruttolåntagning, afdrag og restlånnebemyndigelse.

I mill. kr.	Hovedstol	Underskrivelsesdato	Restbemyndigelse
Saldo ultimo december 1985			25.254
<i>Januar 1986</i>			
Afdrag	3.132		28.386
<i>Februar 1986</i>			
Var. rente 24,8 mill. USD 1986/89	217	11/ 2-86	28.169
Var. rente 35,1 mill. USD 1986/89	293	25/ 2-86	27.876
Afdrag	1.437		29.313
<i>Marts 1986</i>			
8,80 pct. 50 mill. USD 1986/96	416	6/ 3-86	28.897
9,55 pct. 112 mill. LUF 1990/96	20	6/ 3-86	28.877
5,4 pct. 4 mill. CHF 1990/96	20	6/ 3-86	28.857
Afdrag	317		29.174
<i>April 1986</i>			
7,60 pct. 56,6 mill. USD 1986/91	483	14/ 4-86	28.691
8,06 pct. 250 mill. USD 1986/93	2.049	18/ 4-86	26.642
7 ³ / ₈ pct. 250 mill. ECU 1986/96	1.982	22/ 4-86	24.660
Afdrag	1.638		26.298
<i>Maj 1986</i>			
4,35 pct. 185 mill. CHF 1986/91	819	1/ 5-86	25.479
8 1/4 pct. 100 mill. USD (Warrants) 1986/93	840	22/ 5-86	24.639
Var. rente 232,5 mill. DEM 1986/93	860	22/ 5-86	23.779
Afdrag	1.566		25.345
<i>Juni 1986</i>			
Var. rente 30 mill. USD 1986/93	247	25/ 6-86	25.098
Afdrag	1.276		26.374
<i>Juli 1986</i>			
8 1/4 pct. 300 mill. USD 1986/91	2.432	1/ 7-86	23.942
Var. rente 95,4 mill. USD 1986/98	768	7/ 7-86	23.174
8 5/8 pct. 500 mill. DKK 1986/91	500	21/ 7-86	22.674
6 1/2 pct. 250 mill. NLG 1986/96	830	16/ 7-86	21.844
5,8 pct. 260,7 mill. DEM 1986/93	980	29/ 7-86	20.864
Var. rente 100 mill. USD 1986/91	790	31/ 7-86	20.074
Afdrag	1.176		21.250
<i>August 1986</i>			
Var. rente 65,1 mill. USD 1986/93	504	12/ 8-86	20.746
7 pct. 500 mill. USD 1986/89	3.893	15/ 8-86	16.853
Var. rente 1.000 mill. USD 1986/96	7.775	21/ 8-86	9.078
Var. rente 64,9 mill. USD 1986/91	501	29/ 8-86	8.577
Afdrag	382		8.959
<i>September 1986</i>			
Var. rente 129,2 mill. USD 1986/93	1.004	16/ 9-86	7.955
Var. rente 120 mill. USD 1986/96	933	16/ 9-86	7.022
9 3/4 pct. 500 mill. DKK 1986/91	500	16/ 9-86	6.522
4 1/2 pct. 800 mill. FRF 1986/91	925	17/ 9-86	5.597
Afdrag	187		5.784
<i>Oktober 1986</i>			
6 1/4 pct. 250 mill. DEM 1986/93	943	8/10-86	4.841

I mill. kr.	Hoved- stol	Underskri- velsesdato	Restbemyn- digelse
5,88 pct. 750 mill. DEM 1986/91	2.828	8/10-86	2.013
3 pct. 120 mill. USD 1986/93	1.258	9/10-86	755
Var. rente 50 mill. USD 1986/91	384	27/10-86	371
7 3/8 pct. 300 mill. USD 1986/91	2.303	27/10-86	-1.932
9,38 pct. 50 mill. CAD 1986/91	281	30/10-86	-2.213
Afdrag	4.800		2.587
<i>November 1986</i>			
Ny lov nr. 770 af 19. nov. 1986	40.000	19/11-86	42.587
7 pct. 1.000 mill. USD 1986/88	7.543	21/11-86	35.044
Var. rente 78,8 mill. USD 1986/96	593	25/11-86	34.451
Afdrag	1.051		35.502
<i>December 1986</i>			
8 1/8 pct. 1.000 mill. FRF 1986/91	1.152	5/12-86	34.350
Eurocommercial 1 mia. USD 1986	7.588	8/12-86	26.762
7 3/4 pct. 300 mill. USD 1986/96	277	9/12-86	24.485
Afdrag	25		24.510
<i>Januar 1987</i>			
0 pct. 100 mill. CHF 1987/2002	452	9/ 1-87	24.058
5 1/8 pct. 130 mia. JPY 1987/92	5.981	9/ 1-87	18.077
Var. rente 111,12 mill. USD 1987/92	805	12/ 1-87	17.272
7 3/4 pct. 100 mill. ECU 1987/92	786	13/ 1-87	16.486
7 1/8 pct. 125 mill. ECU 1987/94	983	13/ 1-87	15.503
7 1/8 pct. 500 mill. USD 1987/92	3.454	27/ 1-87	12.049
5 1/8 pct. 100 mia. JPY 1987/92	4.513	27/ 1-87	7.536
Afdrag	2.102		9.638
<i>Februar 1987</i>			
7 5/8 pct. 200 mill. ECU 1987/94	1.557	16/ 2-87	8.081
7 3/4 pct. 50 mill. ECU 1987/92	389	17/ 2-87	7.692
Afdrag	1.628		9.320
<i>Marts 1987</i>			
7,90 pct. 192 mill. LUF 1987/97	35	27/ 3-87	9.285
Afdrag	885		10.170
<i>April 1987</i>			
7 1/4 pct. 200 mill. ECU 1987/92	1.566	10/ 4-87	8.604
0 pct. 200 mill. DKK 1987/89	200	21/ 4-87	8.404
0 pct. 200 mill. DKK 1987/90	200	21/ 4-87	8.204
0 pct. 200 mill. DKK 1987/91	200	21/ 4-87	8.004
Afdrag	2.427		10.431
<i>Maj 1987</i>			
Var. rente 6,3 mill. DEM 1987/90	24	20/ 5-87	10.407
Afdrag	504		10.911
<i>Juni 1987</i>			
Var. rente 54 mill. USD 1987/90	370	15/ 6-87	10.541
Var. rente 68,2 mill. USD 1987/91	469	25/ 6-87	10.072
Afdrag	1.162		11.234
<i>Juli 1987</i>			
4,25 pct. 100 mill. CHF 1987/92	454	10/ 7-87	10.780
Afdrag	475		11.255

I mill. kr.	Hoved- stol	Underskri- velsesdato	Restbemyndigelse
<i>August 1987</i>			
0 pct. 500 mill. DKK 1987/92.....	500	17/ 8-87	10.755
Var. rente 53,4 mill. USD 1987/89	378	20/ 8-87	10.377
Afdrag	42		10.419
Beholdning af egne obligationer pr. 31. august 1987 opgjort til valutakurserne samme dato.....			2.777
Restbemyndigelse ultimo august 1987			13.196